

## Az előfizetés ára:

1 egész évre . . . . . 8 ft.  
1 fél évre . . . . . 4 ft.  
1 negyed évre . . . . . 2 ft.  
Körjegyzőknek és néptanítóknak:  
Egész évre 6 ft., fél évre 3 ft.  
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetheti és egyes lappeldányo kat venni lehet a kladóhivatalban an. Traub. és társ a: Valentin Ká oly, Böhm M., Luzovics L. Veldinger N.

üzletében és a fődohánytözsben.  
A hirdetések ára:  
Mindenkor árjegyzék szerint.  
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30k.  
Nyúlterben egy sor . . . 10 kr.

## PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön: Barek J. és Társa Erfurtban, Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignác Frankfurtban, Oppelik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf Bécsben. Magyarországon: Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula Somogyi E. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja Budapesten, kiadó hivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvétel irodája Pécsen.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.  
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz, a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

## Boldog új évet.

Ha az alkony beálltával — mikor az ég fényt árasztó királya a nyugoti láthatáron túl már egy más világrészbe lépett — és sugárkoronájának csak halvány pirt terjesztő foszlányai mutatják, hogy méltóságos menetének merre volt az útja, a nap terhe alatt kifáradt ember éjjeli nyugalomra, mint a természet jutalmára gondol, — lelkiismerete ekképen szól: „ember! hogyan végezed te kötelességedet?”

Ha egy hosszú életpálya után, melynek nyugópontjait — a rege-szerű gyermekkor — az ábrándok világát betöltő ifju- és a komoly célok elérésével foglalkozó férfikor képezik, a kor terheitől nyomott agg, meggyőződése szerint égre vagy földre szegezve tekintetét — elmaradhatatlan pihenőjét keresi, — lelkiismerete következő kérdést intéz hozzá: „ember! hogyan végezed te kötelességedet?”

És ha most az ó év nyugtán — egész folyamán keresztül nyújtott örö-möknek és fájdalmaknak, vigság és szomorúságnak, másrészt ezek elő-ídezésénél szerepelt tevékenységünk

vagy mulasztásaink egyensúlyát fel-állítandók, ahoz a rettenetes bíróhoz folyamodunk ítéletért, ki király és napszamos ügyében egyenlő igazság-gal jár el — ugyan milyen ítéletet várhatunk mi?

Kérdezze meg őt mindenki, vegye ki a „lelkiismeret” bírájától mindenki az ítéletet, tudja meg utolsó részletekig, hogy miknek tekintetében marad kötelessége mérvén alul; ne feledkezzék meg semmiről sem! — Vegye tekintetbe önmaga, embertársai, hazája, nemzete, családja, hiva-tása iránti kötelességeit. Kérjen szigoru ítéletet, mert az önismeret és önbírálat a jobb boldogulás felé az első lépés.

Szükséges ezt épen most — az ó és az új év ölelkező pillanatában meg-teni, mert az új eszmények, új célok, a tevékenységnek új feladatai és útjai, melyek megvalósításának remé-nyével léptünk az új esztendőbe — csak úgy lesznek majd megvalósítha-tók, ha az elmúlt éveknek adóssai nem maradunk.

Sajátságos jelenség is az, hogy a természet nagy organismusában min-den, de minden teljesíti a maga kö-telességét, csak az ember az,

kinél a kötelességmulasztás mindennapi dolog.

Nemcsak a szerves világban telje-síti minden sejt feladatát, de a szer-velten világban is minden erő töké-letesen elvégzi a maga munkáját — csak az ember az, ki rendszerint feladata mérvén alul marad.

Kérdezhetnők: miért van ez? Mért épen a „természet remeke” az, ki e tekintetben az utolsó bogár mögött is messze elmarad?

A kötelességérzet enezüjájának hiánya az ok, mely az általános rossz társadalmi nevelésben és a többre tö-rekvésben s okadatolatlan hiúság-vágy-ban birja forrásait.

Társadalmunk mindenkire nézve, ki kötelességét nem teljesíti, talál ele-gendő méntséget. Az ifjura nézve: „hiszen fiatal gyerek”, a férfura nézve: „derék, udvarias ember, kár volna érette”; az aggra vonatkozólag: „jó öreg ur.” — A helyett, hogy az ifjut kötelességmu-lasztása miatt, melylyel magának, ko-rának és végső elemzésben egykor reá számot tartó hazájának árt — megfenyítené, — a helyett, hogy a férfit megbélyegezné és az aggot —

## A „Pécs” tárczája.

## Hogy hódított a pipa?

A dohány nem fényűzési czikk, a melyet könnyen nélkülözni lehetne; századokon át meghonosodott szokás általános szükségé tette. A sarkoktól az equatorig füstöl a pipa s azt a sárga illatos füvet úgy tartja becsben gazdag és szegény, előkelő és alacsony ál-lásu, mint jó barátját, mint jötevőjét. Persze nem mindig volt ez így. Mikor Európába be-tette a lábát, a szenvedés egész korszakát kellett átélnie a dohányosnak; szidták, üldöz-ték, átokkal sujtották, míg elismerésre talált s nepek nepek után hódoltak meg neki.

Az elsők, kik a dolányzás művészetét Európába hozták, matrózok voltak. Ezek a dohánylevelet megszáritották vagy pálmale-vélből font csöbe helyezték, szabad óráikban a hajón a cső egyik végét meggyújtották és szájukkal a füstöt felfogták, beszívták, tea-tökbé vezették; ez megszünneti éhségöket és szomjúságokat s olyan erőt ad nekik, hogy utána egészen izmosak, vidámak lesznek s el is alusznak 16le, mintha bortól volnának ittasok — ekként mondja ezt Lonicer botanikus az 1570-ik évben.

Akkor Anglia Spanyolországgal tengeri háborut viselt s megkísérelte, hogy Virgi-niában és Marylandon Uj-Anglia czimen

gyarmatokat telepítsen, mint a hogy a hol-landok északra Uj-Hollandot alapították s a francziák Kanadát elhódították, mig Florida még spanyol volt, ugy Mexikó is. Az a há-boru leginkább a kereskedőhajók elrablásából állott s azok közt, kik Dél-Amerika partvá-roisait nem egyszer kifosztották s az ezüst-flottára ráestek, volt Drake Ferencz és Raleigh Walter is (1578) E tengeri hő-sök az indiánokat dohányozni látták, ez tet-szett nekik, maguk is füstöltek. Midőn utóbb Raleigh egy perbe keveredett, a dohányzást is bűnül rótták fel neki. De ő, hogy daczol-jon igazságtalan bíráival, égő pipával lépett a vérpadra, hogy még élte végpillanatában is kedve szerint élvezzen (1618).

A pipázás akkor roppant feltűnést kel-tett. Tűzevésnek és füstökádásnak nevezték s azt hitték, hogy a dohányzó belülről ég s ebből azt következtették, hogy a pokolba pályáz s belül egészen feketének kell kiné-znie. Ekké az emberi leiket az élő testben megfeketítik, megfüstölik, a mint azt I. Jakab király hosszasan és alaposan kifejtette.

Mikor Raleigh égő pipával végig ment London utczáin, bámszokva futott utána apraja, nagyja, mert azt lesték, mikor esik össze szénné égvé. Sőt szögája, a kinek e látvány szokatlan volt, sietett egy akó vizet az urán végig önteni, hogy a belső tüzet oltsa. A pipázást akkor dohányivásnak hiv-

ták, mert a füstöt az illető beszívta, az or-rán keresztül kibocsátotta, tehát úgy tett, mint a czethal a vízzel.

Midőn Drake 1586-ban Kelet-indiából hazatért Plymouthba s pipázva ment végig a városban, ez rendkívül felháborodott, azt mondták, hogy Drake megőrült. Eleinte csak matrózok pipáztak, aztán katonák és ezek tisztjei, ezután az előkelő világ s Erzsébet alatt még udvarhölgyek is szívták „azt a bűdös, az Isten csufolására kitalált füvet.” A dohányzók különös sörházakban és borhe-lyiségekben jöttek össze; de az utczán is pipáztak az emberek s a színházban, sőt a templomban is, I. Jakab palotájában pedig az udvarhölgyek szivesen ültek együtt az udvari cselédséggel a pipafüstben.

Egyszerre rátámadtak az eddig magasz-talt dohányra a művészet, az egyház, a ki-rályság barátai. Johnson szinköltő egy vigjá-tékban a dohányzást neveltségessé tette. Ne-veltetek s — pipáztak mellé. Ekkor Szylvester egy kárhozható költeményt irt a dohány el-len, ezt olvasták s még többet pipáztak. — Erre minden szószékről dörögtek a „tömjén ellen, melyet az ördögnek gyujtanak”; mert ördög nélkül nem volt képzeltető a dolog.

Végre I. Jakab, a ki udvaronczaival nap-onkint rogyásig becsipett, elérkezettnek látta az időt, hogy egész királyi bölcsességével lépjen fel a néprontó ellen. 1604-ben szigoru

Csütörtökön

rosz példaadása miatt rendre utasítaná — szemet huny kötelesség-mulasztásaiak felett.

Inné van az, hogy mind az, a mihez társadalmunk fog, csak félig végzett munka jellegével bír.

A társadalom által kezdeményezett egyleti élet nem virul, sőt hanem; egyes olyan egyesületek, melyek a „noblesse” összes köréhez tartozó egyéneket foglalják kebelökben — feloszlás veszélyével küzdenek — mert alig valaki teljesíti az egyesület érdekében elvállalt kötelességét és a mi fő: senki sem fizeti az egyesület fentartási díjait.

De a hiúság gonosz szelleme is megrakja akadályokkal a kötelesség utját. Rendszerint mindenki elégedetlen elfoglalt hatáskörével; s leggyakrabban — okadatolatlanul többre vágy. Ennek folytán a többel foglalkozva, elhanyagolja a kevesebbet.

Ezek alapján végig tekintve a társadalmi élet különböző ágain, a kötelességmulasztások egész sorával találkozunk — melyekért maga a társadalom felelős, mert azokat nem bünteti.

A társadalom ezen közönye mellett, hogy esetleg ne panaszkodhassunk, miszerint „nehéz az élet.” bocsássuk — kötelességeink teljesítésének fontos ügyét — legalább belkiismeretünk szigorú ítélőszéke elé.

Ha ezt megtettük — a tiszta ítélet alapján — boldog vagy boldogabb új élet nyugodt lelkiismerettel kívánhatunk mindenkinek.

**Pécs sz. kir. város közgyűlése.**

— Tartatott 1884 december 29-én. —

Perczel Miklós főispán a tagokat üdvözölésén a közgyűlést 9 óra után megnyitván, tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy Bánffy Simon Ó Felsége által kir.

tanácsosi czimmel ruházottat fel s miután a kitüntetésről elismerőleg nyilatkozott, átadá Bánffyának a kinevezési okmányt, kivánva a költővel, hogy „addig éljen, míg a honnak él.” (Eljén!)

Bánffy Simon királyi tanácsos, bizottsági tag rövid beszédben megköszönő a Felsőnek kitüntetését s kijelenté, hogy a neki tulajdonított érdemek nagy részét szerénytelenségnek tartaná magának elfogadni. Multjának csak egy mozzanatára hivatkozik, midőn az elnyomatás korszakában többekkel együtt a hirlap-irodalom terén működött egy évig, mely idő alatt 151-szer volt a rendőrség elé, 4-szer pedig a hadi bíróság elé állítva. Amiket tett, azt hasonló körülmények között mindenki megtette volna, azt azonban elmondhatja, hogy bármely helyre állított a öt polgártársai bizalma, ő annak minden erejéből megfelelni iparkodott, feláldozva, hogy kötelességét teljesítse, mindent a becsületen kívül. (Eljén!) Kijelenté, hogy polgártársai jövőben is rendelkezhetnek vele, városi képviselőtársainak halálját fejező ki rokonszenvük nyilvánításáért.

A jövő közgyűlés napjával február 23-ika jelöltetett meg.

A miniszterelnök értesítése, hogy Erzsébet királyné a város üdvözlő feliratát névnapja alkalmából köszönettel tudomásulvenni mászóttatott, örömdetes tudomásul vétetett,ugy szintén tudomásul vétetett a város jövő évi költségvetésének a belügyminister által való jóváhagyása.

A Reisz és Matessa-féle alpolgármesterekkel való rendelkezést a belügyminister — alaki okokból — nem hagyván helyben, a tanács utasítatott a kívánt pótlások felterjesztésére s hogy a legközelebbi közgyűlés elé ez alapítványokról jelentést tegyen.

Dr. Pollák János kanonok elhunytá felett a város jegyzőkönyvileg és — Perczel Miklós főispán indítványára — felállással ad kifejezést részvétének.

A legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke — melyet mi már régebben közlünk — az 1885-ik évre megállapítottunk jelentett ki, továbbá megválasztattak az igazoló, a bíráló s a szőlőszeti bizottság tagjai, ugyszintén betöltettek a közigazgatási bizottságból kilépés alá eső 5 választott tag helyei is.

Olvastatott a tanácsnak a szegényházra vonatkozó jelentésével kapcsolatban dr. Dulánszky Nándor megyés püspök levele, melyben ő exciája Aidinger János kir. tanácsos és polgármesternek a város vezetése s a szegényügy körül szerzett érdemeit, vala-

mint Pécs sz. kir. városának az egyházak iránt tanusított nagylelkű eljárását elismerőleg kiemelve, a szegényház építésére 5 évnegyede-nként fizetendő részletben 5000 frtot ajánl fel. E nagylelkű adományért jegyzőkönyvileg legfőbb köszönet és hála szavazottak, egyszer s mind a fő s pán indítványára elhatározottat, hogy püspök ő exciájához egy köszönő küldöttség menesztesetik, melynek tagjait kijelöltettek: Perczel Miklós főispán, Aidinger János polgármester, Majorossy Imre főjegyző, Fekete Mihály tiszti ügyész, Troll Ferenc nagyprépost, Egry József, Bolgár Kálmán, Schapringer Joachim, Hartl Ferencz, Bubreg Antal, Rath Mátyas, Papp József bizottsági tagok

E tárggyal kapcsolatban Aidinger János polgármester kérte a közgyűlést: fejeztessék ki köszönet Perczel Miklós főispánnak, ki a szegényház-alapra 500 frtot adományozott, továbbá Girk Alajos kanonoknak, ki 1000 frtot, Förster Béla 500 frtot, a pécsi takarékpénztár 500 frtot, Zsinkó István kanonok 500 frtot és Schapringer Joachim 2000 frtot adományozott. A gyűjtés eredménye ez ideig 20,000 frt s így remélhető, hogy a szegényház építésére s a koldulás beszüntetésére vonatkozó intézkedések az 1885-ik évben megtétehetnek. Mely kijelentés, valamint a főispánnak a polgármester ez ügy körül szerzett főérdemeinek kiemelése is zajos helyesléssel fogadtatott.

A kéményseprésre s a cselészterésre és szolgálatközvetítésre vonatkozó szabályrendeletek elfogadtattak. A kéményseprési büntetéseket Czirják Ignác b. t. a tűzoltóságra kérte fordíttatni; a polgármester hatóság felszólalása után, melyben különösen kiemeltetett, hogy a tűzoltóság így is mindenkor teljesíti kötelességét, elhatározottat, hogy e bíráspénzek a szegények számára adatnak.

Az illeték egyenértékű törlesztéséről szóló tanácsi jelentés tudomásul vétetett.

Olvastatott a tanács és gazdasági választmányi jelentése, hogy a város alsó területén a vadászati jogot árverésen Czirják Ignác és Papp József 355 frton haszonbérbe vették s a gazdasági választmány azon általános helyesléssel fogadott javaslatát, hogy a mezei csöszök puská helyett forgópisztolylyal láttassanak el. A vadászati jog bérbevételére vonatkozólag a polgármester előadja, hogy a bérlők azt kívánják, hogy a szerződés ne velők, hanem jogutódjaikkal köttessék meg. (Felkiáltások: elfogadtak.)

Bolgár Kálmán b. t. szerint a szerződés csak a bérlőkkel köthető meg. Nem járul

rendeletet adott ki, egy font dohány elárásítását két tallér büntetéssel sújtotta; a parasztok és polgárok, ha pipáztak vagy burnoztak, a város háza előtt becsületesen elpáholgatta, a nemeseket számára ültette s végig nyargaltatta Londonon, vagy leborotváltatta a szakállukat s meztláb vitette ki a városból, mint néprontókat s bálványozókat. S hogy még hathatósabban neki lásson, az oxfordi professoroknak nyilvános vitákat kellett tartaniok a rendkívül testes király jelenlétében, a ki hasa terjedelménél fogva járn s birt, hogy a hallgatóságának bebizonyítsák, miszerint a dohány az ördögtől származik, tehát a pipázás istenkáromlás.

I. Károly fenn akarta tartani atya rendeletét a dohány ellen, de mikor alkotmányértés miatt a parlamentiel vizsgálba elegyedt s e miatt folytonos pénzzavarban volt, a dohányt pénzfórrással használta fel. 1625-ben a dohányt az ő monopoliumának jelentette ki s magát egyedüli dohányárusnak az országban, a kibez minden dohányt szállítani kellett, hogy ő adja el. Mikor pedig egy orvos a dohányt egy akkor uralkodó ragály ellen hathatós szernek nyilvánította, nemesak szorgalmasan pipáztak és szipácoltak az emberek, hanem vettek is dohányt. Sőt még rágták is a dohányt. A papok nem buzkólkodtak tovább az ördög szolgálatá ellen, hanem 1680-ban igen szorgalmas pipázókká lettek. Az egyes támadosok, melyekkel dohányellenesek meg-

próbálkoztak, hatás nélkül maradtak; mert amint Anglia a polgári szabadságot a királyi önkény ellenében győzelmesen kiküzdötte, a dohány is megnyerte világboldogító jogát.

E közben angol tanulók Leydenben hollandi kollégáikat a dohányzás művészetében oktatták, tőlök tanulták el a katonák s a 30 éves háboruban elterjesztették a Rajna-artermínyokban, mire a svédek is dohányzókká lettek, e szokást Brandenburgba, Meissenbe és Zittauba átpántálták 1620-ban. Már 1600-ban a dohány Hollandiában fontos kereskedelmi cikk volt, a dohányzást elfogadta férfi és nő, mert kitűnő szernek tartották ama kigőzölés ellen, melyet a számos csatorna terjesztett. Afrikai rabszolgákat Virginiában dohányért cseréltek s 1615-ben elkezdtek a jövedelmező növényt saját hazájukban termesztetni. Norvégiában a dohányt 1603-ban rófszámra árulták, míg a svédek csak 1630-ban ismerkedtek meg vele, mikor a parton lakó parasztok egy zátonyra jutott hajóról elszott dohánykötegeket halásztak ki, a csomagokhoz, melyeket hajónehézeknek néztek, teheneket oda kötötték, a szákmányuk így akara hasznát venni. Nemsokára megtudták azonban valódi becsét, de Gusztáv Adolf nem akart tudni a dohányzásról, ez azonban nem akadályozta meg a dohány elterjedését, mert a király a Lützen melletti csatában elesett.

1600 körül Franciaországban is szo-

kásba jött a dohányzás, ámbár fontját tiz livreért kellett megvenni s 1626-tól fontja után 30 sou adót kellett fizetni. XIII. Lajos azonban a dohányzást uralkodói élvezetel annyira ellenbenesnek találta, hogy 1635-ben megiltotta nyilvános eladását s csak gyógyszerészeknél engedte meg, hogy orvosság gyanánt tarthassák.

Egészen más kép gondolkozott XIV. Lajos; feltétlen dohányzási szabadságot engedett, ugy, hogy Bart, a kedves tengerhős az udvaruál s a szubházban hosszú füstölög pipával jelenhetett meg s annyira, hogy a katonák közt ezata előtt dohányt szottattak ki, hogy jó hangulatban tartsák őket. — A sokat üldözött dohány királyok s miniszterek kedveceze lett, mert pénz hozott a konyhára. Az államok növekedő pénzügyiséglete mellett új adókat és vámokat kellett kitalálni a dohány hát épen akkor kapira jött. Csupán csak azért engedték meg az utált dohánynak az országban való tartózkolását, mert pénz hozott be, a kormányt hasznó huztak hű alattvalóik gonosz hajlamaiból. — A dohány bejutott a pénzügyministeriumba, részt vett az államkormányzatban s a néprontó munkatárs lett az állam- és pénzügy ellátásának. Colbert, Lajos pénzügyminister, a dohánynyal a pénzzavarból segítette ki magát, miután 1674-ben annak eladását a kormány előjogává tevő s nagy összegekért adta bíró. Mintutalva van, Franciaországban s Ausztria-

a polgármester ajánlatához, mert nem akar veszedelmes praecedenset alkotni. Figyelmeztet az ily eljárás veszedelmességére, mert ily módon majd minden árverést eredménytelenné lehet tenni.

P a p p József b. t. ismerteti az ügyállást. Minthogy a város alsó területén a vadászati jogot — törvény szerint — bérbé kellett adni,ők, kik ott birtokosok, 55-én összeálltak s hogy a vadászat által birtokaikban kárt ne szenvedjenek, megvették a jogot 355 frton. Minthogy azonban ő és Czirják bizottsági tagok, kik a várossal szerződés viszonyban nem állhatnak, kéri a közgyűlést, határozzon a polgármester által előadottak értelmében.

B u b r e g h Antal szerint a szerződés megkötése a jogutódokkal, kiket nem ismerünk, lehetetlenség; Papp és Czirják szerződők azonban jogaikat átengedhetik másoknak. Jelentésük be a tanácsnak az engedményeseket s akkor kéteimök teljesíthető. (Általános helyeslés.)

A szőlősgazdák egyesülete a szőlőmunkások gyakorlati tanítására megkívántató munkavezető alkalmaztatására a város közönségétől 300 frt segélyt kért. A tanács 50 frt megadását ajánl. E kérdésnél rövid, de érdekes vita keletkezett. E g r y József hangsúlyozván, hogy a szép és jó mellett, melyre Pécs városa mindig készségesen áldozott, a gazdaság előmozdítására szükségeket is meg kell szavazni, indítványozza, hogy szavaztassék meg a kért 300 forint, ha csak próbára. egy esztendőre is; azután ugy is meg lehet vonni.

B u b r e g h Antal szerint a kért 300 frt megszavazása nem oly felesleges kiadás, mint azt sokan első tekintetre gondolják. Városunk lakosságának főjövödelmét a szőlőművelés képezi. Az országban alig van vidék, mely ugy költ szőlőföldre, mint Pécs s mégis évről évre azt tapasztaljuk, hogy év végén a szőlősgazdának minipg defizitje van. A munkabér felemészti a jövedelmet. Nekünk jó munkásaink vannak, f o r m á s tőkét azonban nem tudnak nevelni. Kellene tehát oly szakértőt hoznati, kitől munkásaink tanulhatnának s ki magának munkásokat fogadva versenyre kelne az alkalmazkodni nem tudó idevaló munkásokkal. (Általános helyeslés.) Nálunk jelenleg a gazda függ a munkásoktól. (Igaz!) Ily célok mellett a kért 300 frt nem is elég. Indítványozza, hogy a 300 frt segélyt egy évre szavaztassék meg, mert a szőlőművelés javítása közzézi.

M e n d l i k Agost pártolja a szőlősgazdák ügyét; a munkavezető alkalmazása 600

frtba és lakásba kerül; a szőlősgazdák egyesületének jövedelme pedig nem rug 300 fitra. Más városok vinczellér-képző intézetet állítanak fel, mi megelőgednék ily csekélységgel is. A polgármester a szőlősgazdák választmányának legelső tagja, mert legtöbb szavazatot kapott, reményli, hogy nem lesz fősvény a szőlősgazdák iránt.

Aidinger János kir. tanácsos és polgármester helyesnek tartja a szőlősgazdák igyekezetét, de nem helyesli a módot, melylyel boldogulni akarnak. Könynyű folyamodás utján akarni valaminek létesítését. Ő is szállótulajdonos s ő is azt mondja, hogy szőlőszeti bajainkon segíteni kell, de ekkor be kell nyúlni a zsebes nem a város pénztárából fedezni a költségeket. Midőn a tanács ez ügyben határozott, számításba vette, hogy micsoda jövedelme van a városnak a szőlőkől s kitűnt, hogy a szőlőrendszet legkevesebb 400 frtal többbe kerül, mint a mennyi városi adó a szőlők után fizetettik. Nem áll az, hogy városunk főjövödelme a szőlőkben áll; ellenkezőleg: azt lehetne mondani, hogy ez az elszegényedés oka. Van Pécesst állandó vándorantán, tanítsa az a gyakorlati szőlőkezelést; ha pedig ezt nem tehetné, folyamodjunk a kormányhoz. — Mint-hogy azonban hivatkozta Pécs város áldozatkészségére, mi szerinte soha kétségbe vonható nem volt, hajlandó a 300 frtot rendkívüli kiadásul — a tanács erre vonatkozó okadatolásának fenntartása mellett — egy évre megszavazni. (Helyeslés.)

B o l g á r Kálmán nem helyesli az ily segély megadását. Egészen más lenne a dolog, ha a városnak szőlői volnának. Ez esetben lehetne birtokarányban a költséghez járulni. — Nem helyesli, hogy a városi ily kérésekkel terhelik Áldozók a szőlőszeti bizottság. Ő maga is, ámbár nincs szőlője, áldoznék e célra. A kért összeget nem szavazza meg, de segélyt szívesen adna.

P a p p József igen helyesen jegyzé meg, hogy iskolákra mennyit áldozunk s e célra nem akarunk adni, pedig a munkások tanítása is iskolai ügy. Szóltott még P e r c z e l Miklós főispán, a szőlőszet fejlesztését közérdeknek és közkötelességnek, a szőlőszeti egyesület kérését pedig szerénynek nyilvánítván s miután egy vinczellér-képző-intézet fellállítását szükségesnek mondá, a kért 300 frt 1 évre megszavaztatott.

A pécsi sz. ferencz-rendű szerzet 1884. városi adója elengedett.

P r ä g e r János és dr. Löwy Lipót ké-

relme magán vízvezeték engedélyezése iránt megadott.

K l e i d o r f e r Ferencz és társainak kérénye, hogy a budai vásártéren is engedessék meg a sertésvásár, a tanáshoz visszautasítottat.

Özvegy P á s i t z k y Józsefné. kegydij iránti kérelme, valamint Obláth Adolfinak a helyi illetőség 15 frt lefizetése mellett megadott.

S z a t h m á r város átírata, hogy a viriliták választása érdemében a képviselőházhoz intézett felirata pártoltassék, tudomásul vétetett.

A i d i n g e r János kir. tanácsos és polgármester az elmúlt esztendő megnyugtató eredményeire visszatekintve, köszönetet mondott a főispánnak bölcs vezetéséért, kérére a Mindenható, hogy Perczel Miklós főispánt az emberi kor legvégső határáig szellemi és testi erőben éltesse. Ez éljenzéssel fogadott rövid beszéd után P e r c z e l Miklós főispán meghatottan válaszolt, köszönő feleletében felmentve, hogy alkotmányos tisztében mindenkor az önkormányzati szellem fejlesztésére törekedett. A közgyűlésnek pont 12 órakor lett vége.

## A közönség köréből.

### Tekintetes Szerkesztő Úr.

Becses lapjának 103. számában az újdonságok között „ö n k é n t e s a d a k o z á s” czim alatt oly dolgot látok nevetséges módon feltüntetve, melynek beküldője jobban megérdemelte volna a satyrát.

A debreczeni zsinat nemcsak elhatározta az országos alap (domestica) létesítését, hanem azt törvényhozással fel is állította; nem csak önkéntes adakozás utján kívánta létesíteni, hanem „e g y h á z i a d ó z á s” utján.

Ugyanis: a debreczeni zsinaton hozott „e g y h á z i t ö r v é n y e k” 219. §-a így hangzik. „Ezen közalaphoz minden családfo köteles vagyoni és kereseti viszonyához képest bizonyos évi járulékot fizetni, mely legalább is megfelelő legyen azon érték egy ezred részének, melyet a család évi fentartása igényel.” — Ebből láthatva volna az „ö n k é n t e s a d a k o z á s t” beküldő, hogy itt „k ö t e l e s s é g r ő l” van szó, nem önkéntes adakozásról.

Említenem is felesleges, hogy a debre-

Magyarországon a dohány most is állami egyedáru s milliókat hoz az állampénztárnak.

Németországba, hol a dohányt eddig csak gyógyszernek használták, angol katonák vitték be a dohányzást, kik a cseh király segélyére küldettek 1620-ban. Hogy családokoztak a prágaik, mikor azt látták, hogy a szövet-ségek tüzet esznek és füstöt lehelnek ki! Azoktól tanulták meg Tilly és Wallenstein zsoldosai, ezektől a svédek, ugy, hogy a dohányzás nemsokára általánossá lett s a drága dohány helyett falevelet is használtak. Fürdőhelyeken különös bódékban árulták s Mosche-rosch patogott prédikációiban, hogy még asszonyok is józúen s kedvtelve szívják a „pokoli füst”-öt. S miután a soldateska durvaság által, erőszakoskodás, káromkodás, rablás és feyelmetlenség által gyűlöletessé vált, e bűnököt a dohánynak tulajdonították s a katonák iránt való gyűlöletet a dohányra is átvitték.

Nemsokára a templomok dohányellenes szónoklatoktól visszhangzottak s ekként lelkiismeretökben felrúva, városi hatóságok és kormányok kemény büntetésekkel támadtak a pipázás ellen; a szent atya kétszer mondott átkot minden dohányzóra és szipákolóra. „Ha olyan szájakat látok, melyek dohányt szívnak — mondá Baselen egy jámbor pap — ugy tetszik nekem, mintha csupa pokolkéményeket látnék” s a württembergi szónok, Jäger, a bűnök elszámolásakor felkiáltott: „Fainak, isznak, fajtalanokdnak, sőt dohányt szívnak!” A berni bölcs tanács 1631-ben

Mózes tíz parancsolatához tizenegyediknek azt töltötte hozzá: Ne dohányozz! S különös törvényeket állított, hogy pellengér és fog-ságbüntetéssel vegye elejét a veszedelmes bűnnek.

E republikanus szabadságot a berniek 1750-ig élvezték. Glarusban a dohányzás büntetése egy korona volt, más kantonokban azokat a korcsárosokat, a kik a dohányzást megtűrték, pellengérré állították. Ép így pellengérré és veréssel büntették a dohányzást Württembergben, sőt az ulmi hatóság küiönös utcai drabantokat és subanczokat szervezett, a kik minden dohányzót és szipákolót feljelenteni tartoztak. A braunschweigi főtiszteendő országos consistorium 1723-ban minden paphoz külön tilalmat küldött a dohányzás ellen, tehát épen abban az időben, mikor I. Frigyes Vilmos porosz király lefestette magát, a mint a királyné uszályruhában, hermelin köpenyben egy fűdibuszal meggyújtja a ferje hosszú hollandi cseréppipáját, míg magas hivatalnoki serege már sűrű füstfelhőkbe burkolózott körülötte s a hét fejedelem közt a braunschweiginak is pompásan izlett a pipa.

Míg Gusztáv Adolf egy parasztot kemény egyházi fenytéssel büntetett, mert urvacso-rája előtt pipázott, addig kollégája, V. Murath Konstantinápolyban sokkal szigorubbant látott a dologhoz. 1605-ben halálbüntetés terhe alatt megtöltötte a dohányzást s éjjel fővárosa utcáin végig ment, hogy a bujkáló dohányzókat sajátkezüleg leszájra. Elretten-

tésül néha-néha egy-egy megcsipett dohányzót, kinek a pipaszárát az orrán huzatta keresztül, számírhoz kötve hurezoltatott végig az utcákon, mert a papok azt mondták, hogy a dohányzás a vallási szabályok áthágása. Sok éven át IV. Murád is, a ki ledöntötte a kávéházakat, a legnagyobb szigorral járt el a dohányzók ellen, volt fejezés, negyedelés, kéz-és lábélvágás s ezek daczára a törökök erős dohányzókká, kávézókká lettek.

Oroszországban is, a hová a pipázást az angolok vitték, a papság a dohány ellen támadt, mert a füst a szent kepeket feketíti, a biblia pedig azt mondja: A mi az ember száján kimegy, az vétek, így a dohányzás is bűn, mert a szájon megy ki a füst. A patriarcha az igazhívó Feodorovitsch Mihály czártól szigorú rendeletet eszközölt ki. Ostorcsapások, orrfelhasítások, száműzés Szibériába voltak a dohányzás díjai, „hogy az igazhívó oroszok elrettentessenek az alávaló, Isten előtt utálatos fű és babyloni növény használatától.”

Nemsokára másképp gondolkoztak a cárok. Mentschikoff Nagy Pétertől kegyadományul a dohánymonopoliumot kérte, III. Péter erős dohányos volt s dohányfűst közt tartotta dorbézolásait; II. Katalin 1763-ban német gyarmatosokat hozott be déli Oroszországba, hogy lendületet adjon itt a dohánytermelésnek.

ezeni országos zsinaton hozott törvények az országban levő reformatus egyházközösségeket és egyházközösségi tagokat kötelezik, miután az egyház alkotmányára szerint alkotott e törvények Ó Felsége által a törvényes módon szentesítve is lettek s életbe léptetettek.

Ha ezt tudjuk, könnyen megérthetjük az önkéntes adakozás hangjából azt is, hogy a szóban levő egyházközösség nem az önkéntes adakozást, hanem az egyházi adózást tagadta meg.

A mi a behajtás körüli költségeket illeti, azt is szabályozza az idézett egyházi törvény 235. §-a rendelvén, hogy az esperes a polgári hatóság segítségével hajtassa be. Mi ismét nem jelent mást, mint hogy más adók módjára az adóvégrehajtókkal az esperes behajtatja. Ezek pedig nem az esperes költségén, hanem az ellenszolgálat egyházközösség vagy egyházközösségi kérelmes fizető tagok költségére járnak el.

Tisztelettel

Pécs, 1884. decz. 28.

y. y.

## Színház és művészet.

(rn.) Színházunknak az utóbbi napokban igen változatos repertoírja volt s ennek megfelelően a látogatás is némileg emelkedett, mit azonban inkább az ünnepeknek kell tulajdonítanunk. Előadásra került: „Tisztaurak a zárdában”, minek ismétlése is ép oly kedvezően fogadtatott, mint premierje, továbbá „Isten keze”, népszínmű Lukácsitól, „Varázsfátyol”, „Koldus diák”, „A táltozó” népszínmű Palotástól először és „A két árva.”

\*

Ha a színlap új népszínmű előadását hirdeti, a közönség ezt már mindig némi gyanuval veszi s joggal, mert a mi ez újdonságokban feltaláltak, az oly izetlen képtelenséggel mit még a legtágabb engedékenységgel sem lehet megemészteni. Így vagyunk Lukácsi népszínművel is, mit ez „Isten keze”-nek elkeresztelt, a mit azonban ép oly joggal „Nesse semmi fogl meg jól”-nak lehetett volna elnevezni. A darab részletes bírálatába bocsátkozni sem időnk sem kedvünk; de van igen is kifogásunk annak morálja ellen, mely nemcsak tévesztett, hanem veszélyes is ép azon közönségre nézve, a mely ily fajta műveket leginkább kultivál. Zsófi asszony ugyanis férjhez megy Gondos Mihály módos gazdához, anélkül, hogy ennek bevallaná, hogy neki már leánykorában oly viszonya volt, mely nem maradt következmény nélkül s csak mikor e leánykori viszonyának gyümölcse — Pistafia — Juliska leánya kezét kéri, valja be ez erkölcsi botlását. A férj erre természetesen elhagyja, de az asszony eléje lép s a bírótól — a mivé ez időközben avanciozott — igazságot követel, azaz férjét; mert szerinte nincs joga őt elhagyni, a mennyeiben ahhoz, mit ő leánykorában tett, semmi köze sincsen, mert hisz ő sem kutatja azt, valjon volt-e férjének legény korában szeretője sat. Hogy valaki rossz darabot írjon, az végre megbocsájtandó valami, de hogy ily morált hirdessünk színpadon a népeknek, az már öreg hiba, mit elnézni nem szabad. Játvsza a darab sokkal jobban volt, mint a mennyre tárgyánál fogva megérdemlé.

\*

„A táltozó” szintén új termék de semmivel sem jobb társainál. A szerző sokat kárál, de keveset nyújt. Meséje a körül fordul, hogy egy szelcsap legény elhagyja szeretőjét kit elcsábított s mást vesz feleségül, de utána újra feléledt szerelme. Az eszme — mert cselekvénynek nem mondhatjuk — eléggé jól volna exponálva, de a kifejtés hiányos, selejtes. A darab jellegje: Sivit a szél, esik eső rónára, sir az Isten, hogy teremtet, azt bánja — nagyon is jellemző. Az előadás különben elég jó volt s társulatunk jeles karmesterének dalai tetszésben részesültek, bár nagyon is sötétlenül voltak előadva.

\*

Figyelemztetjük a t. közönséget, hogy az idénybérlet hátralevő 56 előadására is lehet bérelni, még pedig páholyra 150 frtal, kör-székre 37 frt 52 krtal, támlásszékre 30 frttal és zártkékre 22 frt, 40 krtal. A bérlet e ciklusa alatt pedig előadásra kerül: Szép Helena, Fatinitza, Boccació, Fauszt, Trapeanti hercegnő, Kapitány kisasszony, Abu Hassan, Rip van Winkle dalművek; továbbá „Arany ember” Jókaitól, Arendás zsidó népszínmű, Saint Cyri kisasszonyok és Diplomata vigjátékok, Szent Ivánéjálom, Ember tragédiája, Tudós nők, Hófehérke és Egy kis vihar színművek.

\*

A legközelebb színpadra kerülő „Arany ember” és „Ember tragédiája” színművek diszleteteit az igazgató Budapestest festeti s így van rá kilátás, hogy a kiállítás rendkívül fényes lesz, különösen, ha sikerül a közönséges „hengeli világitást villanyvilágitással helyettesíteni.

\*

Egyházi zene. Csütörtökön, vagyis újév napján a liceumi templomban előadásra kerül: nagy mise (5. Sz. G.) és Graduale „Christus natus est” Rottertól, Offertorium „Tui sunt coeli” Brózigtól.

Az új év alkalmából felhívjuk előfizetőinket, lapunk barátait és elvtársainkat, hogy előfizetéseiket megújítani, illetőleg megkezdeni sziveskedjenek.

### Előfizetési ár :

egész évre . . . . .	8 frt.
fél évre . . . . .	4 „
negyed évre . . . . .	2 „

### Körjegyzőknek és néptanítóknak

egész évre . . . . .	6 frt.
fél évre . . . . .	3 frt.

### A „Pécs” kiadó hivatala

## Hirek.

Olvasóinknak, lapunk barátainak és munkatársainknak boldog új évet kívánunk. Reméljük, hogy szives viszonyunk a jövő évben is zavartalan fog maradni.

A pécsi szabadelvű kör 1885. évi jan. hó 4-én d. e. 11 órakor a „Hattyu” épület emeleti éttermben közgyűlést tart, melyre a kör tagjai ezenel tisztelettel meghívotnak. Az 1884. évi december hó 26-án tartott választmányi ülés megbízásából Krasznay Mihály s. k., elnök.

A mai nappal kezdődő 1885-ik év 365 napból áll. A farsang január 7-től február 17-éig tart. Husvét április 5-ére, Pünkösd május 24-ére, Mindenszentek-napja pedig nov. 1-ére (vasárnapra) esik s így egy ünnep nappal kevesebb lesz a szokásos iskolai szünet. Az 1885-ik év teljesen megegyezik az 1801, 1863, 1874 és a még csak ezután következő 1896-ik évekkal. — Kettős ünnepek lesznek: február 1-én és 2-án, vasárnap és hétfőn (Gyertya szentelő boldogasszony), továbbá: június 28-án és 29-én, vasárnap és hétfőn (Péter és Pál) és végre augusztus 15 és 16-án, szombaton és vasárnap (Mária mennybemenetele). A lendő 2 nap és 2 holdfogyatkozás közül nálunk egyik sem lesz látható.

Alarczos bál. A pécsi nőegylet saját pénztára javára 1885. évi január 12-én a „Hattyu”-teremben alarczos bált fog rendezni, melyre a n. é. közönség tisztelettel

meghívatik. A bál folyamán alatt Saha n. J. karmester úr vezetése mellett a katonai zenekar fog közreműködni. Zletés és jó étel, italokról gondoskodva van. Balépti díj személyenkint 1 frt, páholy 8 frt. Jegyek előre válthatók január 8-tól Valentin Károly könyv és zeneműkereskedő úrnál és bál napján d. u. 3 óratól a pénztárnál. Kezdeté esti 8 órakor. A rendező-bizottság.

Kimutatás a jótékony nőegyletnél az 1884. évi karácsonyfára befolyt könyöradományokról. Reinfeld Matild 5 pár cipő és 3 pár harisnyát, Nagy Gyuláné 1 kosár mézes kalács és gyertyát. Zsolnai Vilmos 3 láda edényt, Marton Sándor 3 meleg kendőt, Kaufman Lajos 10 pár harisnyát és 4 pár kesztyűt. A kimutatott természetények és ruhakelméknek kívül befolyt készpénzben 340 frt 60 kr., mely következőképen osztott fel: Városi pandurnak 2 frt, egy szegény asszonynak készpénz 3 frt, 190 darab fehér kenyéért 38 frt, 270 kgr. lisztért 44 frt 55 kr., 15<sup>1</sup>/<sub>2</sub> vég barchetért 114 frt 30 kr., 12 dtz. cipőért 90 frt 80 kr., 15 dtz. harisnyáért 46 frt 40 krt, a nőegyleti pénztárra tettett 1 frt 55 kr. Összesen: 340 frt 60 kr. Könyöradományban részesült összesen 203 szegény. Pécsért, 1884, december 26-án. — Magyarly Róza alelnök.

A városi közigazgatási bizottsághoz kilépés alá eső öt tag helyére a következők választottak meg: Papp József, Krasznay Mihály, Blauhorn Antal, Grünhut Ignác, Schapringer Joachim.

Sylvester estély. A helybeli tisztikar zártkörű sylveszter-estélyt rendez a nőegyleti gyermekkert helyiségeiben.

Bíráló bizottság. A hétfőn tartott városi közgyűlésen a bíráló bizottság megalakítottat. Tagjai: Bánffy Simon kir. tanácsos, dr. Daempf Sándor, Kerese Kálmán, Kindl József, Schapringer Joachim.

A Bedő-kávéház volt kasszírnöje, a szép H. Paula, ki junoi termetével, tüzes és mégis oly epedő szemével, gyönyörű szőke fürtjeivel oly sok kávéházi vendégnek forgatta el a fejét, hogy pagát-ultimot mondva is a pagátot játsza ki elsőnek, legközelebb férjhez megy Párisban egy dúsgazdag angol lordhoz, kit általánosan „boldos lord”-nak neveznek. A boldog menyasszony, Kálvária-utcánk szülőltje, valóban mozgalmas életet élt és élete sajkája, mely gyermekkorában csak mosóteknő volt — sok viharok volt kitéve, míg a jelen révben, a házassági boldogság partján kiköthetett. A kasszír-ság után lett vidéki színművész s utána a népszínház koristánéja, ezután Spanyolország törvénytelen királynője, vagyis Don Carlos trónkövetelő kedvese, mivel beutazta Európát s kinek híres rendjel-pörében is szerepelt Somogyi báróné néven. Utána Páris boulevard-jainak volt tündöklő csillaga, csak-hogy e csillag nem mindig egyformán fénylett; míg mostani szerencséjére ráakadt. A lapok szerint kelengyője is ki van már állítva a „Printemps” kirakatában.

A városi igazoló bizottság tagjai az 1885-ik évre: Kinevezett tagok: Krasznay Mihály elnök, Egry József, dr. Hölbling Miksa, dr. Szeredy József. Választott tagok: Blauhorn Antal, Erreth Antal, Fekete Mihály, dr. Koharics Károly, Kurcz György.

A háziaszonyok közt sok a panasz a mézárosok ellen, a menyinyben állítólag nemcsak rossz húst adnak, hanem azt még oly rozslal is mérlik, hogy kilójánál nem ritkán 16—20 deka is hiányozzék, mi a mostani rendkívüli magas árak mellett nem megvetendő nyereség. — Ajánljuk ez ügyet a rendőrség figyelmébe.

Rendkívüli drágaság uralkodik hetivásáraink, mi különösen az ünnepek alatt érezhető. A tojáskor párja volt 10 kr., közép-nagyságú tyukok párja 1 frt 50 kr., nagyobb 1 frt 80 kr.,—2 frt, a réze párja 2 frt 20—40 kr., pulyka pja 6 frt s így tovább. E magas árnál csak a kofák arcátlanúsága volt nagyobb, melylyel az árukat a közönség orra elől elkaptokdát.

**Az unjann alakult szőlőszeti bizottság** tagjai: dr. Szeredy József, Szeifritz István, Tamássy Ferencz, Grabarits Béla, Fekete Mihály, Kerese Kálmán, Haks Emil, Németh József, Sillay József, Bóhm C. Felix, Maletter Rezső, dr. Schaurek Bodog, Erreth János, dr. Koharics Károly, Sziebert Nándor, Egrý József, Rónaky Ignác, Tiefenbacher Nándor, Angyal Pál, Radócsay Mátvás, Trixler Alajos.

**Több Mór-utcai lakos** részéről veszszük ismétlen a panaszt, hogy a József és Mór-utca sarkán levő közkutnál oly bűz áradoz, hogy az arra menők csak orrukatt befogva tudnak mellette elhaladni. — A bűz a közvetlen mellette levő ház kifolyásából ered, mit a közegészségügy érdekében a rendőrség figyelmébe ajánlunk.

**Vevő, ki a potyát szereti.** Vasárnap este jó későn, egyik Nepomuk-utcai fűszerkereskedésbe egy hiányos öltözött, magát kerti napszámosnak mondó öreges nő állított be s orosz-halat, kenyert s 6 (hat) kis üveg pálinkát kérve és kapva, azokat szerencsésen el is fogyasztotta. Midőn azonban fizetni kellett volna, az asszony magát — rosszul-létet színlelvé — földhöz vágta s a boltban mozdulatlanul elnyulva feküdt. Képzeltetni az üzlet tulajdonosát ijedelmét, ki éppen beteg férjét helyettesíté. Szerencsére jött egy gyakorlott felfogású jó ismerős, ki a színlelő asszonyt a segéd segítségével az üzletből eltávolította s kívül — ráadásul — tisztességesen elütlegette, mely műveletnek valóban csodás hatása lőn, mert az előbb magával jó tehetetlennek látszó asszony halottaiból felelevenedve serényen elhordta a sátorfát. A csalónőnek aligha ez volt első s utolsó kísérlete a fizetés elkerülésére.

**Pécs szab. kir. város választópolgárainak száma az 1885. évre:** A belvárosban 848. Budai külvárosban és bányatelepen 448. Szigeti külvárosban és Ráczvárosban 316. Összesen 1612.

**Figyelmeztetjük a t. színházkedvelő közönséget** mai lapunk színházi rovatának azon részére, mely a színiévadnak még hátralevő előadásaira a kedvező bérletfeltételeket tartalmazza.

**Pécs sz. kir. város szini-bizottsága** f. hó 30-án közgyűlést tartott a városnáz Percel Miklós főispán ur enklölete alatt. Az igazgatóság a köztörvényhatóság határozata folytán két új taggal kiegészített, mely helyekre megválasztottak Dr. Erreth Lajos és Schneider István, a bizottság eddigi jegyzője, helyébe bizottsági jegyzőül dr. Toldi Béla választott meg. Az érdekes gyűlésről melynek egyik tárgyát egy építendő új színház képezte, jövő számunkban hozunk bővebb tudósítást.

**Szekesyháznak építkezési műhelyéből** az utóbbi napokban vagy 25 munkás bocsátottak el, mi a közönség körében több helyt a zord téli időt tekintve, rosszalással fogadtatt. Illetékes helyről értesültünk, miként az elbocsátottak mind fiatal, nőtlen emberek s többnyire bécsiek, kik ott minden órában találnak foglalkozást, az elbocsátás oka pedig egyszerűen az, hogy a vállalkozók az anyag szállításban fenakadtak.

**Zsir-tolvaj.** Lorenz János színház-épületben levő korcsmárosnak pinczejéből vasárnap este egy bádóg bődömben 30 itcze zsirt és 18 pár kalbászt ismeretlen tettes ellopott. A tolvaj, kinek a helyi viszonyokkal nagyon ismerősnek kellett lenni, minden valószínűség szerint bezáratta magát a pinczébe s annak Mária-utczára nyíló ablakát felfeszítve, létra segítségével távozott. A pincze ablakot a színházi szolgák már 1/10 órákor nyitva látták.

**Lakásügy az országos kiállítás tartama** alatt. Hogy az 1885. évi országos általános kiállítás alkalmával a lakászsükség és lakásdrágulás, különösen pedig az idegenek járatlanságával való visszaélés lehetőleg megelőztessek, a kiállítást látogatóknak rendezett és biztosított elszállásolása eléréséek, végre, hogy a lakást kereső idegenek és a bérbeadandó helyiségekkel bíró lakosok közti összeköttetés közvetítése által mindkét részre haszon hármojjék, elhatározta a főváros törvényhatósága

hogy a kiállítás tartama alatt a lakás-közvetítés ügyét, mindennemű magánvállalatok mellőzésével, maga a hatóság veszi kezébe és hogy azt bizonyos rendőri funkciókkal összekötte gyakorolja. Az elszállásolási-ügy hivatalos kezelésére egy központi lakásirodának és főlakásirodáknak felállítását rendelte el, mely irodák 1885. február hó 1-én a működést tényleg megkezdik. A főváros tanácsa, miután ezen törekvése a kívánt sikert csak ugy eredményezheti, ha a vidéki törvényhatóságok részéről is megfelelő támogatásban részesítetik, megkereste a vidéki hatóságokat s így sz. kir. Pécs városnak hatóságát is, hogy a kiállítási lakásiroda felállítását, célját, a bérbeadás és bérbevétel s általában az érintkezés módozatát tegye közhírré. E helyen tehát már eleve is felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy amennyiben a tavaszszaki megnyitandó kiállításra lakásra lenne szükségük, e végett az ismeretett irodához forduljanak.

**Új szabadelvű kör Baranyamegyében.** A nagy-harsányi szabadelvű kör alapszabályai a m. kir. belügyministerium által a bemutatási záradékkal ellátottak.

**Tolnamegyében** Nagyszokolon és Decsen vegyes ipartársulat alakult, melyeknek alapszabályai a földm. ipar- és keresk. minister által a törvényes bemutatási záradékkal ellátottak.

**Vegyes hírek.** Gróf Gyürky Ábrahám nyitrai megyei főispán beiktatási ünnepélye f. hó 15-én lesz Nyitra. — A belgrádi postáról közelebb egy csomagot loptak el, melyben 40,000 frank értékű eszközök voltak. — A Wheeler és Wilson-féle varrógépek feitalója Wilson A. B. megörlt. Jóval ezelőtt szél érte és azóta testileg és szellemileg tönkre ment. — Öfelsége a király a magyar hírlapírók nyugdíjintézetének 400 frtot adományozott. — Horváth András kispesti, vegyészettel és gépészettel foglalkozó lakos oly szert talált fel, mely által a vaszonemű tárgyak vizsgálhatlanokká tenetők. A honvédség főruházati bizottsága a feitalát szerrrel kísérletre vett, s azt teljesen czélszerűnek találta. — B. Keménd környékén egy polgár birtokán vastartalnu saavauvíz forrást fedezett fel. — Proksch villányi jegyző legközelebb történt választása ellen kérvény nyújtott be. — Szabolcsbányán legközelebb, mint-hogy a minister engedélyt adott rá, gyógyszer-tár fog felállítani. — Szegvár nagyközség jövő évi költségvetése: bevétel: 15,423 frt 91 kr; kiadás: 40,220 frt 75 kr; a hiány tehát 24,796 frt 84 kr. — Rókk Szallard tolnamegyei születésű budapesti ügyvéd az országos Eötvös alapa 1000 frtot adományozott. — Spanyolországban nagy földrengés volt, melynek több mint 200 ember esett áldozatul. — Az angol tengerügyi hivatal alkudozásban áll Whitehead fumi torpedó-gyár tulajdonossal, hogy gyárát helyezze át Angolország egyik kikötőjének, Portsmouthnak közelébe. — A gyár elköltözése Fiuméra nézve nagy veszteség volna.

### Kimutatás

a „Szegény-ház“ építési alapja javára ez ideig egyesek gyűjtő ivén befolyt adományokról.

(Folytatás.)

Engesszer Miklós úr gyűjtőivén:  
Engesszer Miklósné 5 frt, Engesszer Miklós 10 frt. Összesen 15 frt.

Amon Gábor úr gyűjtőivén:  
Amon Gábor 5 frt, Belloberg 4 frt, Grassinger Agoston, Mautner Mór 2—2 frt, Wankovits Pál 50 kr, N. N. 30 kr, Cserta Erzsébeth, Paczolay László 25—25 kr, Lachinger Anna, Wiener N., Pultzer Mari, Kálha, Kiss 20—20 kr, Összesen 13.30.

Károly Mátvás úr gyűjtőivén:  
Károly Mátvás 25 frt, Mathievis Mátvás 10 frt, öz. Schmidt Mihályné 5 frt, Buzády János, Nürnbergger János, Gadó István, Gadó Antal 1—1 frt, Miklósi József, Gadó Mátvás, Misángyi István 50—50 kr, Dobszay István

30 kr, Dobszay József, öz. Deák Györgyné, Kálfi György, Kis Gadó József, öz. Sztipánovits Mari, Zimmermann János, Misángyi Anna, Viasits Mátvás, Viasits István, Koppányi Adam 20—20 kr, öz. Koppányi Istvánné, öz. Zombory Mártonné, Horváth István 10—10 kr. Összesen 48 frt 10 kr.

A pécsi takarékpénztár gyűjtő-ivén:  
Pécsi takarékpénztár 500 frt, N. N., 10 frt, Czierer József, 25 frt, Eibech Emil, Ferenczy István, Horvát Géza, Liki János, ifj. Horváth Antal 5—5 frt, Schenmann József 3 frt. Összesen 563 frt.

Czenger Károly úr gyűjtő-ivén.  
Dämpf Károly 5 frt, Czenger Károly, Skaricza Nándor, Sey Józsefné 2—2 frt, Szagriscz János 1 frt 50 kr, Czenger Mari, Herdlein Lajos, Till Sándor, Hermann Gyözö, Luzsovits László 1—1 frt, Schreiber J., Nagy, N. N., Zách E. 50—50 kr. Összesen 19.50.

### Kimutatása

a „Baranyamegyei közs. tantsület“ részéről eszközölt adakozásokról a magyarországi tanítók árvházra.

Reberics Imre gyűjtőivén: 62 frt.

Pécs sz. kir. város közs. iskolaszéke 50 frt, a baranyamegyei közs. tantsület 5 frt, Weidinger utóda 2 frt, Valentin Károly 2 frt, Luzsovics László 1 frt. Reberics Imre 5 éven át 2—2 frtot.

Weszl Abraham gyűjtőivén: 51 frt.

Engel Adolf és fiai 10 frt, Schapinger Joachim 5 frt, dr. Weiszmandl 1 frt, dr. Schwarz 1 frt, Löwy József 1 frt, Lichtenstein 2 frt, Kepes Kálmán 1 frt, Kreiner József 1 frt, Alt Bernát 5 frt, Engel M. 3 frt, Krausz L. 2 frt, Löwy S. 1 frt, Tauszig Zs. 2 frt, a pécsi izr. hitközség 10 frt, S. N. T. 2 frt, Krausz S. 2 frt, Stern Károly 2 frt. Összesen 51 frt.

Rozsics Sandor gyűjtőivén.

Lübscher Vilma 1 frt, Szatmári Adél 1 frt, Barnaky Jolán és Aranka 20 kr, Kovácsics Paula és Julia 1 frt, Alföldy Irén 30 kr, Joly Olga 40 kr., Kovácsics Mariska, Aranka és Irén 1 frt 50 kr., Gyáky Lujza 50 kr., Liebscher V. tanítészének leány-növendékei által előadott színmű tiszta jövedelme 13 frt 34 kr., Lill János 1 frt, Szautter 3 frt, Herbert Fer. 1 frt, Schmidt Erzsébet 2 frt, Negele Fer. 20 kr., Hanuy János 30 kr., Pröckl 1 frt, Weidinger Fer. 3 frt, Hajlu György 1 frt, Jozipovics N. 1 frt, Köröztös Imre 50 kr., Piacsek Károly 50 kr., Erreth 50 kr., Krautzak 1 frt, Károly M. 1 frt. A sörház-utczai III. és IV. fuosztály 4 frt 75 kr., Rozsics S. 1 frt 1 kr., Összesen 42 frt.

Salamon József gyűjtőivén.

Salamon József 10 frt, Sziebert Nándor 5 frt, Jeszenszky Ferencz 1 frt, Nádosy Kálmán 3 frt, Otcoska Géza 2 frt, Augusty Fer. 50 kr., Blum Gy. 50 kr., dr. Höbling Miksa 2 frt, Angyal Pál 1 frt, Jeszenszky 1 frt, Bartossagh 1 frt, N. N. 50 kr. Összesen 27 frt 50 kr.

Ujváry Kamilla gyűjtőivén.

Walter 5 frt, Keserics Fer. 2 frt, Frantich 3 frt, In nomine Domini 5 frt, Pollák 3 frt, Mendlik Agost 3 frt, N. N. 13 kr., Jozgics 1 frt, Ujváry Kamilla 2 frt. Összesen 24 frt 13 kr.

Borsy György gyűjtőivén.

Borsy György 1 frt, kath. legényegylet 15 frt. Összesen 16 frt.

Sirisaka Andor gyűjtőivén.

Sirisaka Andor évenként 1 frt, Páky 50 kr., N. N. 20 kr., Várdi Ferencz 1 frt, László 1 frt, Dollinger 50 kr., Hirczy 50 kr., Kovács 50 kr., Zsidia 50 kr. dr. Feszli György 1 frt, Erreth 1 frt, N. N. 20 kr., Fodor 10 kr., Thuma W. 50 kr., Hauck A. 20 kr., Hermes 10 kr., Fischer 10 kr., Pikler 10 kr., Vörös 3 frt, Hauck P. 10 kr., Krem 10 kr., Kovács 20 kr., Skolnik 30

kr., pécs-felsővámbáuztecai iskola I. fuosztálya 1 frt 3 kr. Összesen 13 frt 75 kr.

Vitányi Sándor gyűjtőívén.

Vitányi 2 frt, Schwedek 1 frt, K. Gy. 50 kr., Névtelen 1 frt, Németh 1 frt, Pollák 1 frt, Márkus 59 kr., Hegyi 1 frt; Egy valaki 50 kr., Vitányi 50 kr. Összesen 9 frt.

German István gyűjtőívén.

German I. 3 frt, tanítványai 1 frt, German I. 1 frt, Körmeny 1 frt, Glatt 1 frt, Prantner 1 frt, Auber Vilma 1 frt, Asztalos 1 frt. Összesen 10 frt.

(Folyt. köv.)

## Közgazdaság.

### A tojáskereskedés jelentősége.

Mezőgazdaságunk nyomott helyzetében utalva van a gazdaság minden mellékfoglalkozási ágát kihasználni.

A tojástermelés és kereskedésnek gazdáink nem nagy jelentőséget tulajdonítanak, pedig

ha csak Angliát vesszük tekintetbe, méltán meglep azon óriási szükséglet, melyet egy ország már csak a tojásban is igényel. Így maga Anglia a saját termelésén túl külföldi államokból 20—25 millió frt értékű tojás mennyiséget vásárol; Németországban pedig a bevétel ez ágban 130,000 métermázsára rug.

Olaszország a tojáskereskedést 1873. évben kezdte kultiválni, a midőn is 54,770 métermázsát exportált, 1881-ik évben a tojáskivitel már ott 250,969 mmázsát tett ki, melyért 28 millió lírát vett be. A tojástermelés és kereskedés ez idő szerint Franciaországban van legjobban kifejlődve, hol a tyukállomány mintegy 40 millió darabra rug, mi 100 millió frank értéknek felel meg. Átlag egy tyukra évenként 100 tojást számítva és 40 millió tyuk 4 millió tojást ad, minek értéke 20 millió frankot képvisel.

Ajánljuk mezőgazdáinknak e mezőgazdasági melléktermelési ágat figyelmükbe, használják ezt ki legalább oly irányban, mint azt Olaszország tette; csak termelni kell tojást, biztos piac, hol az értékesíthető lesz, mindig található,

## VASUTI MENETREND.

### A Budapest-Dombóvár-Üszöghi vonalon:

Budapestről indul a 302. sz. vonat reggel 8 ó. 15 p.	
Pécsre érkezik " " " " d. u. 5 " 35 "	
Pécsről indul " " " " " 5 " 55 "	

### Az Üszögh-Dombóvár-Budapesti vonalon:

Pécsre érkezik a 301. sz. vonat d. e. 10 ó. 15 p.	
Pécsről indul " " " " " 11 " 05 "	
Budap.-Kelenföldre érkezik " " este 8 " 18 "	

### A Mohács-Barcsi vonalon:

Budapestről indul az 1. sz. vonat reggel 8 ó. 15 p.	
" " " " " 11. " este 7 " 45 "	
Pécsre érkezik az 1. " " d. u. 5 " 46 "	
" " " " " 11. " reggel 7 " 58 "	
Pécsről indul az 1. " " d. u. 6 órakor.	
" " " " " 11. " reggel 8 " 10 "	
Barcsra érkezik az 1. " " este 8 " 17 "	
" " " " " 11. " d. e. 10 " 59 "	

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos  
Fekete Mihály.

# H I R D E T É S E K .

17114  
1884

## Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hornisfeger János eszéki lakos végrehajtatónak Schaitz Márton bükösi lakos végrehajtást szenvedett elleni 800 frt — kr. s járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a szt.-lőrinci jbiróság) területén levő, Bükösdön fekvő, a bükösi 86. sz. tjkben felvett 269 hszsz. 93. sz. házra 200 frt, a 267 hszsz. kertre az árverést 630 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hívta a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi Január hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Bükösdön a község bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 20 frt és 63 frtot készpénzben, ugy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék telekkönyvi hatóságnak okt. 24-én tartott üléséből

Streliczky.

kir. törvényszéki jegyző.

946

### Kitüntettetett:

BECS, TRIEST, 1882, KECSKEMÉT, FEHÉRVÁR, WELS.

## Egger-féle díjjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpastilla, általános ismert és kitüntettet szer köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen, elannyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudos e nemből a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajczár s eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerárában kaphatók,

**Gyomor baj ellen** Egger féle Sodapastillák mindenféle gyomor bajok, emésztéshiány, gyomorhív, beltanyagság, görvély, halványosság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen célra készült és szabaddalmazott géper készülnek, könnyen oivadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést, — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

**Egger zuzmohnövény ezukorkái** (lichenis car-ragen) a leg-finomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivataluknál fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűnő ezukorokat használni. Dacára jószáguknak könnyen beszerezhetők, 1 doboz 15 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók; Balás Odón gyógyszerész úrnál, Kovács M. gyógyszerész úrnál, Sipőcz István gyógyszerész úrnál és az Irgalmasrend gyógyszerárban. 673

## Legnagyobb vasbutor és Sodronyszőnyeg-gyár

Budapest, Fegyvertár utca 6. szám.

Ajánlom mindenféle vasbutor készítményeimet, mint

Ágyakat 4 frt 50 krtól.

Gyermekágyakat 8 krtól.

Mosdóasztalokat 2 frt 50 krtól.

Ruhafogasokat 5 krtól kezdve fölfelé.

valamint mindenféle kerti butoraimat és e szakba vágó minden cikkekmei a legjobb anyagból a legjutányosabb árakon.

== Az újra elárusított kedvezményekben részesülnek ==

== Képes arjegyzekek ingyen és bérmentve. ==

## Üzlet embereknek igen alkalmas!

A budai külvárosban az országút és buzatár melletti Lánch-utca 3. számú ház két utcára, udvartér kúttal, 300—400 akóra való pinche, nagy kerttel, mellék épületekkel és az egész fundus alja gazdag homok-réteggel: előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Értekezhetni ugyanott a háztulajdonosnál.

# Első magyar nemzetközi szabadalmi iroda

Budapest, Kigýó-utca 1. szám.

A világnak ezen legolcsóbb szabadalmi irodája elvállalja szabadalmak kieszközlését a föld bármely államában, kezességet vállal úgy a bel- mint a külföldi szabadalmaknak gyors és pontos kézhezjuttatásáért, elvállalja továbbá szabadalmoknak és esetleg még nem szabadalmazott találmányok a bel- és külföldön való értékesítését, védjegyek kieszközlését, kiállítók képviselétét az 1885. országos kiállításon.

Ajánlja továbbá Remington-féle amerikai író-gépeit, az ujkornak ezen legbámulatosabb találmányát; a rajta eszközölt írás bármely nyomtatvánnyal versenyez; a munkát a rendes írásnál négyeszerre rövidebb idő alatt végzi. Egy teljesen felszerelt író-gép ára 285 forint.

Távirati cím: Szabadalmi Iroda Budapest.

## A magyar gentry lapja a Szemle.

A „Szemle“ megindításakor kijelentettük hogy kizárólag a legelőkelőbb úri osztály számára szerkesztjük lapunkat oly czélból, hogy a magyar nemességnek a gentrynek érdekeit támogassuk első sorban. Reméljük, hogy a magyar gentrynek minden tagja méltányolja és előmozdítja törekvésünket.

Társadalmi és irodalmi közleményeink érdekességét azzal növeljük, hogy mindig, valamint sport közleményeinket is a legelőkelőbb osztályok tagjainak tollából adjuk. Gazdasági rovatunkban pedig vállalat-terveket, eszméket és hasznos apróbb ismeretéseket adunk.

Altalános szemle és nővilág rovatunkban csakis időszerű és érdekes eseményeket közlünk. Ezekon kívül a Szemle minden száma szép képeket hoz.

A Szemle a nemzeti önállóság, az ősi erkölcsök a hazafiai erények előmozdításának hirdetője kíván lenni. E czélok elérhetésének előmozdítását az igen tisztelt olvasók intelligensebb részéről várjuk. Reméljük, hogy a hazafiasan gondolkodó előkelőbb közönség e törekvésünket támogatni fogja, különösen ma, midőn annyira utalva vagyunk az összetartásra

A főrendiház reform kérdésében mi pendítettük meg először ama népszerű eszmét, hogy a megyebeli magyar nemesség válasszon a főrendiházba egy-egy követet életfogytiglan, kik mint ilyen főrendi tagok képviseljék a magyar gentryt a felsőházban.

Eddig irtak a Szemlébe:

Balázs Sándor, Barczay N., Barcsay János, Beniczky Gy., gr. Bethlen N., Buda Ádám, Chernel István, főt. Dvorcsák János, gr. Eszterházy Pál, dr. Farkas Mihály, Hanvay Zoltán, Kállay A., báró Kemény Béla, dr. Koroda Pál, Lakatos Károly, gr. Majláth K., gr. Migazzy Vilmos, Majthényi László, Mikszáth Kálmán, báró Nyáry Gyula, Orczy Gyula, Porzolt Kálmán, dr. Prém József, Reviczky Gy., Szentivány E. L. i. gr. Teleky Sándor, Vajda János, ifj. báró Vay Miklós, gr. Vay A., ifj. gr. Zay Miklós, stb.

A szemle negyedévre 2 ft 50 kr, félévre 5 ft. A szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Lövész utca 5. sz.

### Minden vadászt és sportsmant érdekelni

fog ama újdonság, hogy a gr. Zichy és gróf Kreith által szerkesztett Szemle (Budapest, Lövész-utca 5) mostantól kezdve a sport minden neméből érdekes közleményeket és képeket ad.

A még nyomtatásban meg nem jelent „Vadász ismerettár“ (Lexikon) szövegének ismeretterjesztő legérdekesebb részeit és illusztrációit a Szemle fogja közölni.

Ezekon kívül a Szemlében a sport minden neme u. m. atletika, torna, evezés, kerékpározás, koresolyázás stb. továbbá lövészenyek, ügetőverszenyek, lovas vadászatok, agarászatok, vizslaverszenyek, vadtenyésztés, vadóvás, vadászb-tenyésztés és idomítás, ragadozó vadak irtása, bel- és külföldi érdekesebb vadászterületek és vadászatok ismeretése, halászat, a horgász sport és minden érdekesebb sport ismertette lesz. Végre sport szemlét ad a Szemle az összes bel- és külföldi lapok nyomán,

A szemle ezeken kívül irodalmi, társadalmi és gazdasági közleményeket is ad, úgy hogy a Szemlére előfizető vadász és sportsman családja is élvezettel olvassa e lapot.

A szemle előfizetési ára félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest lövész-utca 5.

Gróf Zichy Imre, és gr. Kráth Béla,

szerkesztő-kiadók

# Összesen 10.000 nyeresemény

# 1

sorsjegy

# 1

forint

o. é.

A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyek portomonos megküldésével jától 15 krajczai melléklendő a megrendeléshez.

# II. KINCSEM-SORSJÁTÉK

1. főnyeresemény forint

# 50.000

2. főnyeresemény 20.000 3. főnyeresemény 10.000 forint o. ért.

A sorsjegyek kaphatók:

## A MAGYAR LOVAR-EGYLET SORSJEGY-IRODÁJÁBAN

Hatvani-utca BUDAPEST Nemzeti Casino

ügyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyűjtődek és szivartörszékéknél.

további nyeresmények  
5000 ft  
3000 ft

további nyeresmények  
2000 ft  
1000 ft

# 11

sorsjegy

# 10

forint

o. é.

A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyek portomonos megküldésével jától 15 krajczai melléklendő a megrendeléshez.

## Minden nyeresemény készpénzben kifizettetik

# Pacher E. Pécssett.

Szécsényi-tér 17. sz. a bazár alatt.

## Ajánlja ujonnan úsan felszerelt nagy raktárát, karácsonyi és ujévi

ajándékoknak alkalmas czikkekből, u. m. üveg, porcellán és majolica ivó és étkezészetek és dísztárgyak.

Kiváló izlésű Salon asztali és függő lámpák és csillárok, fa, bőr, plüsch érc és china-ezüst dísztárgyak, tajt pipák és szipkák, utazó táskák, női táskák és diszkosarak, mindennemű illatszerek és szappanok legjobb koresolyák, legfinomabb thea és rum és számtalan itt fel nem sorolt czikke minden versenyt felülmuló jutányos árakban. Továbbá:

### Gyermekjátékokból leszállított árakon.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel  
PACHER EDE.

# Bittner's CONFEREN-SPRIT!

## A Bittner-féle fenyő-kivonat



ne hiányozzék egy beteg vagy gyermek-szobából se. Pompás hamisítatlan erdei illatu fertőtlenítő szer ez; különösen ajánlható Bittner fenyőkivonata gyermek-betegségekben, gyermekágyas nők szobájában és minden ragályos betegségben. Mivel Bittner fenyőkivonata az örökzöld fenyőfának elismert gyógyító erejű balzsamos, gyantás, aether-olajos anyagát koncentrált tiszta minőségben tartalmazza, Bittner fenyőkivonatát tüdő és nyakbetegségben minden orvos ajánlja. Bittner fenyőkivonata egyesegyedül

### Bittner Gy. Reichenau N-Oe gyógyszerésznél

és az alább jelzett raktárban kapható.

Egy palack fenyőkivonat 80 kr; 6 palack 4 ft és egy szabadalmazott szétlövélő készülék 1 ft 80 kr.

### Raktár Pécssett Reinfeld A.-nál.

VALÓDIK a védjeggyel ellátott. A szabadalmazott szétlövélő készülékbe „BITTNER, Reichenau, N-Oe.” van beöntve.

882

## Előfizetési felhívás

# „Gondűző”

szépirodalmi hetilapra.

Miőn ezelőtt negyedével lapunkat megindítottuk, programmunkban hangsúlyoztuk, hogy csak oly műveket fogunk közölni, melyek az olvasó szellemét emelik és nemesítik, igyekezni fogunk, hogy lapunk minden magyar család nélkülözhetetlen olvasmányává váljék és azt minden anya bátran adhasa serdülő leánya kezébe.

Nem kimélve semmi költséget, nem rettenvén vissza semmiféle áldozattól, minden törekvésünket oda irányoztuk, hogy kiadott programmunkat híven teljesítsük és most egy évnegyed múlva bátran hivatkozhatunk rövid, de már is nyomothagyó multunkra és önérettel terjeszthetjük elő-éddig megjelent számaink tartalmát:

REGÉNYEK: „Székely támad. Székely bánja” történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „Izsák” társadalmi regény Kazár Emiltől; „Palkó vitéz” humoros népragény Margitay Dezsőtől; „A paraszt gróf fia” Szaklay Jánostól; „Ki lesz az örökös?” Hartmann Plöntől. — Elbeszélések és rajzok: „A megfélemlt család” elbeszélés P. Szathmáry Károlytól; „Egy magyar ördög” regényes korrajz és „A club” csevegések a megyei életből Mikszath Kálmántól; „Karácsonyest a tengeren” igaz történet Balázs Sándortól. Azonkívül költemények: Komocsey Józseftől, Kiss Józseftől, Reviczky Gyulától, Lévy Sándortól, Benedek Aladártól stb. stb.

E sz-rint munkatársaink az irodalomban jól ismert, tisztelt nevek, kiknek legnagyobb részével találkozunk a Kisfaludy- és P-tői-társaság felolvasó ülésein.

A „Gondűző” tehát az egyedüli szépirodalmi lap hazánkban, mely kivétel nélkül elsőrangú íróink által támogatva, czélul tűzte ki magának, hogy bármily áldozatokkal is folytatni fogja az erkölcs és szellem nemesítésének magasabb feladatát.

Az összes hazai sajtó nyilatkozata szerint a „GONDŰZŐ” szépirodalmi hetilap elsőrendű eredeti regény-tartalmát, eszes kiállítását és alacsony árát tekintve, páratlanul áll irodalmunkban.

A „Gondűző” új évi számban egyszerre három eredeti regényt kezdünk meg: Tolnay Lajostól „Az új főispán,” Vértessy Arnoldtól „Csirésári Bertalan ő méltósága” és Margitay Dezsőtől „A végzet” címűeket. Azonkívül elbeszéléseket, humoreszket, költeményeket és rajzokat a legkiválóbb hazai íróktól.

A „Gondűző” megjelen minden vasárnap sürten nyomtatott három iven, fél ivnyi színes borítékkal.

Előfizetési ára: Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

### Rendkívüli jutalom:

Hogy t. előfizetőinknek minden irányban kedveskedhessünk, elhatároztuk, hogy nem kimélve semmi költséget, e téren is a lehető legnagyobb áldozatot hozzuk és oly szerencsés helyzetben vagyunk, hogy hírnevs hazánkfia Munkácsy Mihálynak „A bús betyár” című kitűnő eredeti olajfestményét kizárólag előfizetőink számára sokszorosíthassuk — Előfizetőink 6 frt aron megrendelhetik. Vidéki előfizetők 1 frt csomagolási díjat is fizetnek E képet még a negyedéves előfizető is azonnal megkaphatja, mihelyt az illtő előfizetési összeget beküldi. — Gyűjtőknek 10 előfizető után 1 tiszteletpéldányt adunk

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küldünk. — Az előfizetési pénzek legzélszerűbben posta-utalványon küldendők a „Gondűző” kiadóhivatalába:

### SZÉKELY ALADÁR,

a „Gondűző” kiadó-tulajdonosa. Pudaesten, VII Dob-utca.